

## مخالفت شدید امام خمینی با انحلال ارتش

۲۷ بهمن ۱۴۰۴ ساعت ۱۵:۱۱

پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران در بهمن ۱۳۵۷، یکی از مباحث حساس و سرنوشت‌ساز، سرنوشت ارتش شاهنشاهی بود. بسیاری از انقلابیون خشمگین از نقش ارتش در سرکوب مردم، خواستار انحلال فوری آن شدند. اما امام خمینی با نگاهی عمیق‌تر و آینده‌نگر، قاطعانه با این خواسته مخالفت کردند. ایشان تأکید نمودند که ارتش باید اصلاح شود، نه منحل؛ زیرا بقای کشور بدون نیروی مسلح منظم ممکن نیست. این موضع امام، که برخاسته از درک واقع‌گرایانه‌ی شرایط داخلی و تهدیدهای بیرونی بود، نقشی کلیدی در حفظ نظم، جلوگیری از فروپاشی ساختار دفاعی و تداوم انقلاب ایفا کرد.

در روزهای پرتلهاب پس از پیروزی انقلاب اسلامی، بسیاری از گروه‌های انقلابی و بخشی از دانشجویان و نیروهای مردمی بر این باور بودند که ارتش، به‌عنوان بازوی نظام شاهنشاهی، باید منحل شود. فضای عمومی جامعه مملو از احساسات ضدنظامی بود؛ بسیاری سربازان را «پاسداران طاغوت» می‌دانستند و برخی نیز خواهان مجازات فوری فرماندهان ارتش بودند.

امام خمینی برخلاف این جو احساسی، به‌روشنی و با قاطعیت با انحلال ارتش مخالفت کردند. ایشان در دیدار با دانشجویان و گروهی از روحانیان، ضمن تأکید بر ضرورت «پاک‌سازی» فرماندهان فاسد و وابسته، فرمودند:

«ما ارتش را منحل نمی‌کنیم؛ ارتش باید بماند و اصلاح شود. اگر ارتش نباشد، کشور متلاشی می‌شود و دشمن جرأت می‌کند به میهن ما حمله کند.» [۱]

امام این موضع را نه از سر مصلحت سیاسی موقت، بلکه از درک عمیق از نیاز کشور به نهادهای نظامی قانونی و منظم اتخاذ کردند. به باور ایشان، انقلاب تنها با احساسات ادامه نمی‌یابد؛ بلکه نیاز به ساختار دارد. از این‌رو میان «بدنه سالم ارتش» و «فرماندهان وابسته و فاسد» تمایز روشنی قائل شدند و راهکار را در تصفیه و بازسازی دانستند نه انهدام.

این تصمیم در آن مقطع تاریخی بسیار سرنوشت‌ساز بود. در حالی که در برخی کشورهای دستخوش انقلاب، فروپاشی کامل ارتش به ناامنی و تجزیه‌ی ساختار دفاعی انجامید، در ایران با هدایت امام ساختار ارتش حفظ شد و در مدت کوتاهی با بازگشت نیروهای مردمی و دینی، به نیرویی وفادار به نظام جدید بدل گشت.

چند روز پس از پیروزی انقلاب، امام با صدور پیامی به ارتش، از آنان خواست که «به پادگان‌ها بازگردند» و کشور را از بی‌نظمی دور نگه دارند. این فرمان، در کنار مخالفت نظری ایشان با انحلال ارتش، زمینه‌ساز پیوستن هزاران نظامی به صف انقلاب و تثبیت امنیت ملی در بحرانی‌ترین ماه‌های تاریخ معاصر ایران شد.

۱. رویکرد واقع‌بینانه امام: درک ضرورت وجود نهادهای رسمی قدرت و پرهیز از هرج و مرج.
  - مرزبندی دقیق میان فساد و نهاد: تمرکز بر اصلاح به جای حذف.
  - تأثیر بلندمدت: ارتشی که از فروپاشی نجات یافت، چند سال بعد در دفاع مقدس نقشی حیاتی ایفا کرد.
  - نقش تاریخی: تصمیمی که از انقلابی صرف احساساتی، نظامی دارای دوام و سازمان ساخت.

منابع:

[۱]: صحیفه امام، ج ۶، ص ۱۵۱

همچنین نک: کیهان، ۲۸ بهمن ۱۳۵۷، گفت‌وگوی امام با دانشجویان: اطلاعات، شماره همان روز.

آدرس مطلب :

<https://www.cafetarikh.com/news/۵۰۲۹۵/مخالفت-امام-شدید-انحلال-خمینی>